

D ů v o d y:

Zmateční stížnost napadá rozsudek jen ve výroku, jímž byl obžalovaný uznán vinným zločinem zpronevěry podle § 181 tr. zák. a uplatňuje zmateční důvody podle § 281 čís. 4, 5 a 9 a) tr. ř. Podle rozsudečného výroku byl obžalovaný uznán vinným, že v S. věci jemu z příčiny veřejného úřadu jako listonoši svěřené, dne 9. února 1929 šekovou platební poukázku na 3.000 Kč pro Annu P-ovou v R., dne 9. ledna 1929 dopis se dvěma americkými dolary pro Marii S-ovou v R. a dne 31. prosince 1928 dopis s 21 kanadskými dolary pro Cyrila P-a v R., které činí více než 500 Kč, za sebou zadržel a si přivlastnil. Uplatňujíc zmateční důvod podle § 281 čís. 9 a) tr. ř., vytýká stížnost, že obžalovanému, jenž zlý úmysl popíral a měl možnost kdykoliv škodu nahradit a též škodu po propuštění z vazby nahradil, zlý úmysl nebyl prokázán. Okolností ty by po případě mohly vyloučiti zlý úmysl ohledně pojmu zadržetí, nemohly by však vyloučiti zlý úmysl ohledně pojmu přivlastnění, při němž stačí ke skutkové podstatě zločinu zpronevěry zjištění pachateleova vědomí, že porušuje disposicí, kterou činí s věcí jemu za určitým účelem svěřenou, důvěru svěřitele věci k němu jako jejímu příjemci. Tu stačí zjištění vědomí hmotné protiprávnosti. S hlediska, že jak pouhým zadržetím, tak i pouhým přivlastněním věci svěřené je objektivní skutková podstata zpronevěry naplněna, není třeba přihlížeti k pochybnostem ohledně »zadržetí«, je-li nepochybným »přivlastnění« a naopak (rozh. 3314 sb. n. s.) a nebylo by proto potřebí zmateční stížnosti vyhověti, kdyby byl nalézací soud zjistil aspoň vědomí hmotné protiprávnosti. Jelikož však nalézací soud tak neučinil a subjektivní stránkou činu vůbec se nezabýval, bylo zmateční stížnosti, pokud s hlediska zmatku § 281 čís. 9 a) tr. ř. tento nedostatek vytýká, vyhověti a ano se nelze obejít bez nového hlavního přelíčení, za souhlasu generální prokuratury podle § 5 zák. ze dne 31. prosince 1877, čís. 3 ř. zák. pro rok 1878 právem uznati, jak se stalo.

Čís. 3900.

Pokud jde o urážku na cti, bylo-li jednání nebo podnikání označeno za »manévr«.

Okolnost, že se kdo »bránil« v urážlivém článku proti útoku na svou čest, není důvodem trestnost vylučujícím (§ 2 g) tr. zák.).

Útoku proti bezpečnosti cti lze se dopustiti i ve formě nepřímé, použitím opatrné, zaobalené stilisace.

(Rozh. ze dne 14. června 1930, Zm I 85/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti soukromého obžalobce do rozsudku krajského jako kmetského soudu v Mladé Boleslavi ze dne 25. listopadu 1929, jímž byl

obžalovaný podle § 259 čís. 3 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přečin proti bezpečnosti cti podle § 491 tr. zák. a zákona ze dne 30. května 1924, čís. 124 sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek a věc vrátil soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Zprošřující výrok týká se jednak první věty pozastavené státi, v níž se uvádí, že celý manévr — roz. soukromého obžalobce a jeho společníků — na odsouzení obžalovaného selhal, jednak dalšího obsahu pozastavené státi, týkající se přirovnání s kabaretní scénou, při níž se z kriminálu propuštěný komik, byv vítán různými zvířaty, mezi jinými i prasetem, vyjádřil, že se nedá zase k vůli nějakému praseti zavřítí. Pokud jde o první větu pozastavené státi, odůvodňuje nalézací soud zprošřující výrok jen tím, že tato věta »o sobě neobsahuje žádnou urážku a jest ostatně spisy T 355/28 prokázána«. Této poslední části odůvodnění nalézacího soudu vytýká zmateční stížnost soukromého obžalobce právem nejasnost s hlediska důvodu zmatečnosti čís. 5 § 281 tr. ř., neboť není zcela jasné, co má nalézací soud na mysli, uváděje, že věta: »A to nejvíce p. Ř-u a spol. mrzí, že jsem byl amnestován, takže celý jejich manévr na mé odsouzení jim selhal« je »ostatně spisy T 355/28 prokázána«. Chtěl-li snad nalézací soud tím říci, že se obžalovanému v této příčině podařil důkaz pravdy oněmi spisy, měl to jasně a určitě vysloviti a náležitě odůvodniti. Leč zmateční stížnost vytýká tomuto zprošřujícímu výroku právem i zmatečnost podle čís. 9 a) § 281 tr. ř., pokud nalézací soud v odůvodnění uvádí, že ona věta o sobě neobsahuje urážku. Soukromý obžalobce podal svého času na obžalovaného pod zn. sp. T 355/28 soukromou obžalobu pro přestupek proti bezpečnosti cti a obžalovaný byl podle této obžaloby skutečně uznán vinným naznačeným přestupkem. Označuje-li nyní obžalovaný v pozastaveném článku tento postup soukromého obžalobce za »manévr«, který selhal, an se obžalovaný stal účastným amnestie presidenta republiky, lze zajisté připustiti, že toto rčení o sobě nemusí ještě obsahovati urážku na cti. Slovo »manévr«, pocházející z názvosloví vojenského, znamená za války taktický pohyb vojenského tělesa nebo loďstva za určitým společným cílem, na př. za účelem obklíčení nepřítele, jeho oklamání a pod. V době míru jsou »manévry« napodobením válečných událostí; nazývají se tak velká vojenská cvičení, pořádaná za účelem výcviku vojska, zejména vyšších velitelů. Ve smyslu přeneseném označuje se výrazem »manévr« jednání nepřímé, jednání na oko, po případě však i jednání klamné, lstivé, ba i záludné a úskočné. Již z tohoto pojmu výrazu »manévr« plyne, že, označí-li někdo jednání nebo podnikání jiné osoby za »manévr«, může v tom spočívatí po případě skutková podstata trestného činu proti bezpečnosti cti, a bude vždy věcí soudu, by v tom kterém případě uvažoval, v jakém smyslu bylo onoho výrazu použito. Nalézací soud, vysloviv zcela povšechně a bez jakéhokoliv odůvodnění, že ona první pozastavená věta neobsahuje urážku, se však podle toho

nezachoval; neuvažoval vůbec o tom, v jakém smyslu obžalovaný použil pozastaveného výroku a co jím chtěl vyjádřiti, zda chtěl výrazem »manévr« prostě zjistiti skutečnost, že ho soukromý obžalobce žaloval pro přestupek proti bezpečnosti cti, či zda chtěl označiti toto jednání soukromého obžalobce za klamně, záludné, úskočné nebo pletichářské, — tedy podle obecného pojmání nečestné. Z těchto důvodů je výrok nalézacího soudu, že ona první pozastavená věta nezakládá urážku na cti, zmatečný podle čís. 9 a) § 281 tr. ř. Jestliž výrok ten při nejmenším předčasný, an nalézací soud, jak dolíčeno, neuvážil pozastavený výraz se všech shora naznačených hledisek, a bude proto na něm, by tak učinil, přihlížeje při tom ovšem i k ostatní, také k nepozastavené části zažalovaného článku, a by pak teprve s náležitým odůvodněním vyslovil, zda ona první věta obsahuje urážku na cti čili nic.

Zmateční stížnosti nelze však upříti oprávnění ani pokud napadá druhou část zprošřovacího výroku výtkami podle čís. 5 a 9 a) § 281 tr. ř. Zprošřující výrok opírá se v tomto bodě o úvahu, že obžalovaný byl k článku soukromým obžalobcem vyprovokován, a o úvahu, že se zavadná stať (porovnání s prasetem) na soukromého obžalobce nevztahuje. V tom i onom směru napadá stížnost právem tento výrok jako zmatečný; okolnost, že obžalovaný byl soukromým obžalobcem různým způsobem vyprovokován, nemůže býti důvodem pro zprošřující výrok; právo brániti se proti útokům (na čest) jiné osoby, třebas i v tisku, nelze sice nikomu upříti, leč toto právo má své meze potud, že se obrana nesmí státi způsobem zákonu odporujícím. Bránil-li se tedy obžalovaný proti útokům soukromého obžalobce, stalo-li se to však článkem, vykazujícím známky přečinu proti bezpečnosti cti, není okolnost, že se tímto způsobem »bránil«, důvodem trestnost vylučujícím. Nelze ani pominouti, že zákon, jak z § 2 g) tr. zák. vysvítá, spravedlivou nutnou obranu proti útokům na čest vůbec nezná. Pokud se rozsudek domnívá, že se pozastavená stať na soukromého obžalobce nevztahuje proto, že obžalovaný na konci článku píše, že »by tak nějak mohl odpověděti i na uvedené články«, neuvědomuje si soud, že se lze dopustiti útoku proti bezpečnosti cti i ve formě nepřímé, použitím opatrné, zaobalené stilisace, na příklad připojením různých poznámek k urážlivému projevu toho rázu, že to pisatel nechce vytknouti, nebo že se s tím neztotožňuje a pod., — které však svou povahou poukazují k tomu, že přes to bylo účelem článku napadeného ostuditi; spočívá tedy na mylném výkladu zákona výrok rozsudku, pokud vylučuje skutkovou podstatu přečinu proti bezpečnosti cti prostě proto, že obžalovaný k urážlivému projevu připojil poznámku, že by mohl tak nějak odpověděti na články soukromého obžalobce. Byloť povinností soudu zkoumati věc i s hlediska právě naznačeného a se vyjádřiti o tom, zda předpojatý čtenář nemusel onu poznámku pojímati právě v naznačeném smyslu. Z úvah těch vysvítá jasně zmatečnost rozsudku po stránce objektivní a, jelikož stížnost dále vším právem vytýká rozsudku zmatečnost nedostatku důvodů podle čís. 5 § 281 tr. ř. po stránce subjektivní, v kterémžto směru rozsudek neobsahuje vůbec důvody, bylo zmateční stížnosti nejen co do prvního, nýbrž

i co do druhého pozastaveného výroku vyhověti, napadený rozsudek v celém rozsahu zrušiti a věc vrátiti soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

Čís. 3901.

Prohlášení obžalobcovu, že ustupuje od obžaloby, pokud jde o právní označení skutku v obžalobu daného (jen v určitém směru) nemůže mít procesní účinek § 259 čís. 2 tr. ř. I podle § 259 čís. 2 tr. ř. lze zprostiti jen pro čin v obžalobě obžalovanému za vinu kladený, nikoliv pro některou jeho právní kvalifikaci.

Na jednou založené příslušnosti soudu se nic nemění ani změnou právní kvalifikace zažalovaného činu.

(Rozh. ze dne 14. června 1930, Zm II 347/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti soukromého obžalobce do rozsudku krajského soudu trestního v Brně ze dne 9. září 1929, jímž byl obžalovaný podle § 259 čís. 2 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přečiny podle §§ 27, 28 a 29 zákona proti nekalé soutěži ze dne 15. července 1927, čís. 111 sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek a věc vrátil soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl. Tím pozbylo platnosti i usnesení krajského soudu trestního v Brně ze dne 9. září 1929, jímž bylo trestní řízení pro přešupky podle §§ 25 a 26 zákona proti nekalé soutěži z projednávané trestní věci podle § 57 tr. ř. vyloučeno k samostatnému projednání a věc postoupena okresnímu soudu trestnímu v Brně k příslušnému jednání, a proto byla stížnost soukromého obžalobce do tohoto usnesení odkázána na hořejší rozhodnutí.

D ů v o d y:

Soukromý žalobce podal u krajského trestního soudu v Brně na obžalovaného soukromou trestní obžalobu, že obžalovaný v prosinci 1928 uveřejnil (dal uveřejniti) v příloze O. h. čís. 22 a 23 časopisu T. r. článek »Plynové masky« a »Malá maska Hasičských závodů« jakož i vyobrazení plynové masky čís. 1.500 s titulem »Velká maska kombinovaná Hasičských závodů 1929« — a že se tím dopustil přešupku podle § 25 a § 26 zákona ze dne 15. července 1927, čís. 111 sb. z. a n. proti nekalé soutěži a podle §§ 27, 28 a 29 téhož zákona; navrhl dále v obžalovacím spise mimo jiné, by byl obžalovaný uznán vinným přešupkem podle §§ 27 a 28 a 29 a přešupkem §§ 25 a 26 uvedeného zákona; na odůvodněnou obžaloby se uvádí, že v prosinci 1928 byl v příloze »O. h.« čís. 22 a 23 časopisu »T. r.«, jehož je obžalovaný redaktorem, článek »Plynové masky« a »Malá maska Hasičských závodů«, jichž technickým ředitelem je obžalovaný, jenž je i pisatelem obou článků; že je ke článkům těm připojeno vyobrazení Plynové masky čís. 1.500 s ti-